

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Niende Afdeling)

19. november 2015*

»Præjudiciel afgørelse — direktiv 2001/29/EF — artikel 3, stk. 1 — overføring til almenheden — begreberne »overføring« og »almenhed« — distribution af tv-programmer — proces kendt som »direkte input«

I sag C-325/14,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Hof van Beroep te Brussel (appeldomstolen i Bruxelles, Belgien) ved afgørelse af 17. juni 2014, indgået til Domstolen den 7. juli 2014, i sagen:

SBS Belgium NV

mod

Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers (SABAM),

har

DOMSTOLEN (Niende Afdeling)

sammensat af dommerne J. Malenovský (refererende dommer), som fungerende afdelingsformand, M. Safjan og K. Jürimäe,

generaladvokat: N. Wahl

justitssekretær: ekspeditionssekretær M. Ferreira,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 10. juni 2015,

efter at der er afgivet indlæg af:

- SBS Belgium NV ved advokaten P. Maeyaert og A. De Bleeckere
- Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers (SABAM) ved avocat E. Marissens
- den franske regering ved D. Segoin og F.-X. Bréchet, som befuldmægtigede
- den polske regering ved B. Majczyna, som befuldmægtiget
- Europa-Kommissionen ved J. Samnadda og F. Wilman, som befuldmægtigede,

* Processprog: nederlandsk.

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 3, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (EFT L 167, s. 10).
- 2 Anmodningen er indgivet inden for rammerne af en sag mellem SBS Belgium NV (herefter »SBS«) og Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers (SABAM) (det belgiske forfatter-, komponist- og forlæggerforbund) vedrørende forpligtelsen til at betale et rimeligt vederlag for afspilning af programmer ved hjælp af teknikken med direkte input.

Retsforskrifter

- 3 Følgende er anført i 23. og 27. betragtning til direktiv 2001/29:

»(23)

Dette direktiv bør medføre en yderligere harmonisering af ophavsmænds ret til overføring til almenheden. Denne ret skal opfattes bredt som omfattende enhver overføring til den del af almenheden, som ikke befinder sig på det sted, hvorfra overføringen finder sted. Denne ret omfatter enhver sådan form for trådbunden eller trådløs transmission eller retransmission af et værk til almenheden, herunder udsendelse i radio og fjernsyn. Denne ret bør dog ikke omfatte andre handlinger.

[...]

(27) Den blotte tilrådighedsstillelse af fysiske faciliteter, der muliggør eller bevirker overføring, udgør dog ikke i sig selv overføring i henhold til dette direktiv.«

- 4 Følgende fremgår af dette direktivs artikel 3 med overskriften »Retten til overføring af værker til almenheden og retten til tilrådighedsstillelse for almenheden af andre frembringelser«:

»1. Medlemsstaterne tillægger ophavsmænd eneret til at tillade eller forbyde trådbunden eller trådløs overføring til almenheden af deres værker, herunder tilrådighedsstillelse af deres værker på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt.

[...]

3. Rettighederne efter stk. 1 og 2 udtømmes ikke af en overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden i henhold til denne artikel.«

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

- 5 SABAM, som er en organisation, der forvalter ophavsrettigheder, repræsenterer ophavsmændene angående anmodninger om tilladelse til en tredjemands brug af deres ophavsretligt beskyttede værker og opkrævning af vederlag for denne brug.

- 6 SBS er et nederlandsksproget kommercielt radio- og fjernsynsforetagende, der producerer og udsender tv-programmer. Inden for rammerne af sin tv-virksomhed driver SBS flere private kommercielle kanaler i Belgien. SBS' programudbud omfatter såvel programmer af egen produktion som programmer, der er købt hos indenlandske og udenlandske producentselskaber og programleverandører.
- 7 SBS udsender udelukkende sine udsendelser ved hjælp af en teknik, der betegnes som »direkte input«. Det drejer sig om en proces i to etaper, hvor SBS overfører sine programbærende signaler til sine distributører, såsom Belgacom, Telenet og TV Vlaanderen, via en privat »punkt til punkt«-linje. På dette stadium kan disse signaler ikke modtages af den brede offentlighed. Efterfølgende sender distributørerne de nævnte signaler, eventuelt efter kryptering, til deres abonnenter, således at disse kan se programmerne på deres tv-apparat, i givet fald ved hjælp af en dekoder, som distributøren har stillet til deres rådighed. Afhængig af den pågældende distributør udsendes signalerne via satellit for så vidt angår TV Vlaanderen, via kabel hvad angår Telenet eller via en xDSL-linje for så vidt angår Belgacom.
- 8 Det er SABAM's opfattelse, at SBS som et radio- og fjernsynsforetagende foretager en overføring til almenheden som omhandlet i artikel 3 i direktiv 2001/29 ved at udsende ved hjælp af teknikken med direkte input. Tilladelse fra indehaverne af ophavsrettighederne er derfor påkrævet. SABAM har påstået betaling af et vist beløb som kompensation.
- 9 SBS har anfægtet denne påstand. Ifølge SBS er det kun distributørerne og andre lignende virksomheder, der foretager en overføring til den relevante almenhed med hensyn til ophavsrettigheder. SBS er derfor af den opfattelse, at foretagendet ikke skylder et vederlag.
- 10 Rechtbank van Koophandel te Brussel (handelsretten i Bruxelles) gav SABAM medhold og pålagde SBS at betale næsten 1 mio. EUR i ophavsretsafgifter for 2009.
- 11 SBS appellerede denne rets afgørelse til den forelæggende ret.
- 12 På denne baggrund har Hof van Beroep te Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Foretager et radio- og fjernsynsforetagende en overføring til almenheden i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i artikel 3 i [...] direktiv 2001/29[...], når det udelukkende sender sine programmer via teknikken med direkte indgivelse, dvs. en toleddet proces, hvorved det sender sine programbærende signaler i krypteret form via satellit, fiberoptisk forbindelse eller et andet transportmiddel til distributører (satellit, kabel eller xDSL-linje), uden at signalerne under eller i anledning af denne levering er tilgængelige for almenheden, og hvorved distributørerne efterfølgende videreleder signalerne til deres abonnenter, således at disse kan se programmerne?«

Om det præjudicielle spørgsmål

- 13 Med spørgsmålet ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29 skal fortolkes således, at et radio- og fjernsynsforetagende foretager en overføring til almenheden som omhandlet i denne bestemmelse, når det overfører sine programbærende signaler udelukkende til distributører af signaler, uden at disse signaler er tilgængelige for almenheden i løbet af og ved denne overføring, idet disse distributører efterfølgende sender de nævnte signaler til deres respektive abonnenter, for at disse kan se de nævnte programmer.
- 14 I denne henseende bemærkes det, at det primære formål med direktiv 2001/29 er at indføre et højt beskyttelsesniveau for ophavsmænd, således at disse kan modtage et passende vederlag for anvendelsen af deres værker, bl.a. i tilfælde af en overføring til almenheden. Det følger heraf, at

begrebet »overføring til almenheden« skal forstås i bred forstand, således som det i øvrigt udtrykkeligt fremgår af 23. betragtning til dette direktiv (dom ITV Broadcasting m.fl., C-607/11, EU:C:2013:147, præmis 20 og den deri nævnte retspraksis).

- 15 Domstolen har allerede fastslået, at begrebet »overføring til almenheden« som omhandlet i artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29 omfatter to kumulative kriterier, nemlig en »overføring« af et værk og overførslen heraf til en »almenhed« (jf. dom Svensson m.fl., C-466/12, EU:C:2014:76, præmis 16).
- 16 Hvad for det første angår en »overføring« omfatter denne enhver overføring af de beskyttede værker, uafhængigt af, hvilket middel eller hvilken teknisk proces der anvendes (dom Football Association Premier League m.fl., C-403/08 og C-429/08, EU:C:2011:631, præmis 193).
- 17 Endvidere skal hver transmission eller retransmission af et værk, som gør brug af anvendelse af en specifik teknisk fremgangsmåde, i princippet tillades individuelt af ophavsmanden til det omhandlede værk (dom ITV Broadcasting m.fl., C-607/11, EU:C:2013:147, præmis 24).
- 18 I den foreliggende sag fremgår det af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at det i hovedsagen omhandlede radio- og fjernsynsforetagende overfører de programbærende signaler til flere distributører af signalerne ved satellit, kabel eller xDSL-linje og derfor ved forskellige tekniske processer.
- 19 Det følger heraf, at sådanne overførelser, parallelle eller ej, skal anses for at udgøre en »overføring« som omhandlet i artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29.
- 20 For det andet skal beskyttede værker for at falde ind under begrebet »overføring til almenheden« i henhold til artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29 tillige effektivt overføres til en »almenhed« som anført i denne doms præmis 15.
- 21 Det fremgår i denne forbindelse af Domstolens praksis, at begrebet »almenhed« angiver et ubestemt antal potentielle tv-seere og modtagere og desuden indebærer et betydeligt antal personer (jf. i denne retning domme SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, præmis 37 og 38, og ITV Broadcasting m.fl., C-607/11, EU:C:2013:147, præmis 32).
- 22 Således som det klart fremgår af det præjudicielle spørgsmål, overfører det pågældende radio- og fjernsynsforetagende i en situation som den i hovedsagen omhandlede de programbærende signaler til individuelle og udvalgte distributører, uden at de potentielle tv-seere kan få adgang hertil.
- 23 De værker, der er overført af et radio- og fjernsynsforetagende som det i hovedsagen omhandlede, er derfor ikke overført til en »almenhed« som omhandlet i artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29, men til individuelle og bestemte leverandører.
- 24 Henset til den kumulative karakter, som er nævnt i denne doms præmis 15, af de to elementer, der udgør en overføring til almenheden, hvor betingelsen om, at beskyttede værker skal være overført til en almenhed, ikke er opfyldt, er overføringerne, der er udført af et radio- og fjernsynsforetagende som det i hovedsagen omhandlede, i princippet ikke omfattet af begrebet »overføring til almenheden« som omhandlet i artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29.
- 25 Når det er sagt, kan det ikke på forhånd udelukkes, at distributørers abonnenter som de i hovedsagen omhandlede i visse tilfælde kan betragtes som en »almenhed«, der er omfattet af den oprindelige overføring, der er udført af radio- og fjernsynsforetagendet.

- 26 I denne henseende er det for det første ubestridt, at distributører som de i hovedsagen omhandlede under alle omstændigheder ikke er en del af en sådan almenhed i modsætning til foretagender såsom de hoteller, der var genstand for de sager, der gav anledning til domme SGAE (C-306/05, EU:C:2006:764) og Phonographic Performance (Ireland) (C-162/10, EU:C:2012:141).
- 27 Det følger heraf, at de abonnenter, som er modtagere af de overføringer, som udføres af de omhandlede distributører, ikke a priori kan anses for en ny »almenhed«, som ikke har været omfattet af den oprindelige overføring, der er udført af radio- og fjernsynsforetagendet (jf. modsætningsvis dom SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, præmis 40).
- 28 Følgelig findes i der i hovedsagen kun en »almenhed«, dvs. alle abonnenterne hos hver enkelt distributør.
- 29 I denne henseende fremgår det af ordlyden af den forelæggende rets spørgsmål, at det er efter disse distributørers handling, at disse sidstnævntes abonnenter kan se tv-programmerne.
- 30 Domstolen har allerede fastslået, at distributionen af et værk, der udsendes af en leverandør som den i hovedsagen omhandlede til sine abonnenter, udgør en selvstændig tjenesteydelse, som udføres mod vederlag, idet abonnenterne betaler tv-abonnementet til denne leverandør og ikke til radio- og fjernsynsforetagendet, og abonnementet ikke betales for eventuelle tekniske ydelser, men derimod for adgang til den pågældende overføring, og dermed til beskyttede værker (jf. analogt dom Airfield og Canal Digitaal, C-431/09 og C-432/09, EU:C:2011:648, præmis 80).
- 31 En overføring udført af en leverandør under de betingelser, som er nævnt i ovenstående præmis, udgør således ikke blot et teknisk middel med henblik på at sikre eller forberede modtagelsen af den oprindelige udsendelse i modtagerområdet (jf. analogt dom Airfield og Canal Digitaal, C-431/09 og C-432/09, EU:C:2011:648, præmis 79).
- 32 Ikke desto mindre kan det ikke udelukkes, at en distributør kan befinde sig i en position, der ikke er uafhængig i forhold til radio- og fjernsynsforetagendet, og at distributørens levering af distributionsydelser alene er af ren teknisk karakter, således at hans handling udgør et rent teknisk middel som omhandlet i Domstolens retspraksis (jf. bl.a. domme Football Association Premier League m.fl., C-403/08 og C-429/08, EU:C:2011:631, præmis 194, og Airfield et Canal Digitaal, C-431/09 og C-432/09, EU:C:2011:648, præmis 74 og 79).
- 33 Hvis dette er tilfældet, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at undersøge, kan de omhandlede distributørers abonnenter anses for den almenhed, der er omfattet af den overføring, der er udført af radio- og fjernsynsforetagendet, med det resultat, at sidstnævnte udfører en »overføring til almenheden«.
- 34 På baggrund af samtlige ovenstående betragtninger skal det præjudicielle spørgsmål besvares med, at artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29 skal fortolkes således, at et radio- og fjernsynsforetagende ikke foretager en overføring til almenheden som omhandlet i denne bestemmelse, når det overfører sine programbærende signaler udelukkende til distributører af signaler, uden at disse signaler er tilgængelige for almenheden i løbet af og ved denne overføring, idet disse distributører efterfølgende sender de nævnte signaler til deres respektive abonnenter, for at abonnenterne kan se disse programmer, medmindre de pågældende distributørers handling kun udgør et rent teknisk middel, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at undersøge.

Sagens omkostninger

- 35 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Niende Afdeling) for ret:

Artikel 3, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet skal fortolkes således, at et radio- og fjernsynsforetagende ikke foretager en overføring til almenheden som omhandlet i denne bestemmelse, når det overfører sine programbærende signaler udelukkende til distributører af signaler, uden at disse signaler er tilgængelige for almenheden i løbet af og ved denne overføring, idet disse distributører efterfølgende sender de nævnte signaler til deres respektive abonnenter, for at abonnenterne kan se disse programmer, medmindre de pågældende distributørers handling kun udgør et rent teknisk middel, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at undersøge.

Underskrifter